

การงานอาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

อาจารย์ธิดิยา จันทพลาบูรณ์
อาจารย์สุวิทย์ สอนจันทร์
อาจารย์ภิญญา ใจดำรงค์

ผู้ตรวจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์สุตา ประกาศวุฒิสาร
อาจารย์เนาวรัตน์ เพชรชู
อาจารย์ปริญญา คำภีวัลย์
อาจารย์ศิวพร อ่วมเลี้ยง

บรรณาธิการ

อาจารย์เตือนใจ วสเกษม

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวน ๒๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN : 978-616-05-5189-7

สงวนลิขสิทธิ์

บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด

พ.ศ. ๒๕๖๔

website : www.iadth.com

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

๑๒๕๖/๙ ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. ๐-๒๒๔๓-๔๐๐๐ (อัตโนมัติ ๑๕ สาย), ๐-๒๒๔๑-๔๙๙๙

แฟกซ์ : ทุกหมายเลข, แฟกซ์อัตโนมัติ : ๐-๒๒๔๑-๔๑๓๑, ๐-๒๒๔๓-๗๖๖๖

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งมุ่งเน้นเกี่ยวกับทักษะอาชีพในการทำงานที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริตและเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

ดังนั้น คณะผู้จัดทำจึงได้นำเสนอเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เกี่ยวกับทักษะการทำงาน เพื่อช่วยเหลือตนเองที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง (Active Learning) อย่างสม่ำเสมอในชีวิตประจำวัน ให้เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมืออย่างง่าย ๆ ในการทำงานอย่างปลอดภัย มีข้อมูลของสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับบุคคล ลัทธิ สิ่งของ เรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ อีกทั้งมีแหล่งข้อมูลที่ใกล้ตัวประเภท บุคคล สถานที่ และสื่อต่าง ๆ

หนังสือเรียนเล่มนี้ได้พัฒนาเนื้อหาให้ทันสมัย มีสมรรถนะสำคัญสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ด้านการคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต ตลอดจนการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเรียนเล่มนี้จะมีประโยชน์แก่ผู้เรียน ให้สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไปในการดำเนินชีวิต

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

งานบ้าน ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย ๒๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

การจัดเตรียมผักและผลไม้ ๓๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

งานเกษตร ๔๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

งานประดิษฐ์ ๗๕

บรรณานุกรม ๙๖

งานบ้าน

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- บอกวิธีการและประโยชน์การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเองและครอบครัว (ง ๑.๑ ป.๒/๑)
- ทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเองและครอบครัวอย่างปลอดภัย (ง ๑.๑ ป.๒/๓)

ตัวชี้วัดปลายทาง

- ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการทำงานอย่างเหมาะสมกับงานและประหยัด (ง ๑.๑ ป.๒/๒)

แผนผังสาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ

- บ้านเป็นสถานที่พักอาศัยที่มีสมาชิกในบ้านอาศัยอยู่ ถ้าสมาชิกทุกคนในบ้านทำตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง จะทำให้บ้านน่าอยู่อาศัย และสมาชิกในบ้านมีความสุข
- การเลือกใช้อุปกรณ์ในการทำสะอาดบ้านให้เหมาะสมกับประเภทของพื้นบ้านที่เราต้องกวาดทุกวัน เพื่อประหยัดเวลาและแรงงาน
- การรับประทานอาหารจะใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร และเมื่อรับประทานอาหารแล้วต้องล้างทำความสะอาด จะได้ไม่เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค

WORD

คำศัพท์น่ารู้

คำ	ศัพท์ภาษาอังกฤษ
ครอบครัว	family
ช่วยเหลือ	help
บทบาท	role
ไม้กวาด	broom

จุดประกายความคิด

บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในบ้าน

บ้านเป็นสถานที่พักอาศัยที่มีสมาชิกในบ้านอาศัยอยู่ เพื่อนอนหลับพักผ่อน และทำกิจกรรมต่าง ๆ

แต่ละครอบครัวอาจมีจำนวนสมาชิกแตกต่างกัน โดยทั่วไปครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก (อาจมีหลายคน) เรียกว่า ครอบครัวเดี่ยว บางครอบครัวมีปู่ ย่า ตา ยาย หรือลุง ป้า น้า อา อาศัยอยู่ด้วยเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ เรียกว่า ครอบครัวขยาย

สมาชิกในบ้านแต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกัน

บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้

หน้าที่ หมายถึง สิ่งที่ต้องทำด้วยความรับผิดชอบ

ถ้าสมาชิกทุกคนในบ้านทำตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง จะทำให้บ้านน่าอยู่ และสมาชิกในบ้านมีความสุข

กิจกรรมเสริมสร้างความรู้สู่สมรรถนะ

นักเรียนยกตัวอย่างบทบาทและหน้าที่ของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัวตามความเป็นจริง โดยบันทึกเป็นตาราง ดังตัวอย่าง

สมาชิกในบ้าน

บทบาทและหน้าที่

ตัวอย่างบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในบ้าน

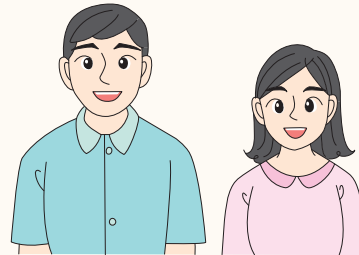

QR CODE
เรื่อง
บทบาทและหน้าที่
ของสมาชิกภายในบ้าน

สมาชิกในบ้าน

บทบาทและหน้าที่

ผู้ปกครอง

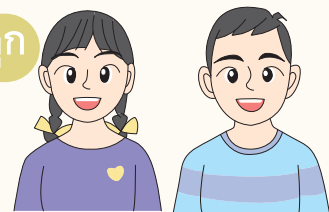

พ่อ

แม่

- อบรมสั่งสอน เลี้ยงดูลูก และดูแลทุกคนในบ้าน
- ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของลูก
- ทำงานหารายได้
- ซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้
- ประกอบอาหาร
- ซ่อมแซมเสื้อผ้า
- ปลูกต้นไม้ ตัดหญ้า รดน้ำต้นไม้
- ล้างรถยนต์

ลูก

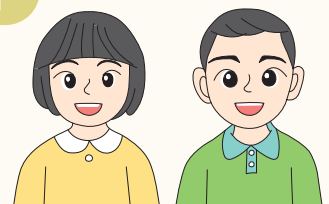

พี่สาว

พี่ชาย

- ตั้งใจเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครู
- ซักเสื้อผ้า รีดเสื้อผ้า
- กวาดบ้าน ถูบ้าน ทิ้งขยะ
- เช็ดกระจก
- ล้างจาน แก้วน้ำ และอุปกรณ์เครื่องครัว

ลูก

ตัวเรา

ตัวเรา

- ตั้งใจเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครู
- ช่วยเหลือตนเองในการอาบน้ำ แต่งตัว หยิบจับรับประทานอาหาร
- จัดเก็บของเล่น ของใช้ และอุปกรณ์การเรียน
- กวาดบ้าน รดน้ำต้นไม้
- กรอกน้ำดื่มใส่ภาชนะ จัดโต๊ะอาหาร
- ล้างจาน และแก้วน้ำ

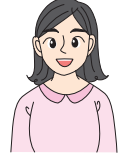
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

G

ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

๑. นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับสมาชิกในครอบครัวของนักเรียน แล้วเขียนชื่องานให้ตรงกับบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนที่สังเกตในแต่ละวันว่า แต่ละคนทำงานอะไรบ้างให้ครบถ้วน ลงในแบบบันทึกที่กำหนด

แบบบันทึกการสังเกตการทำงานของสมาชิกในครอบครัว

สมาชิกในครอบครัว	งานที่สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติ
 ☐ พ่อ	๑. _____ ๔. _____ ๒. _____ ๕. _____ ๓. _____ ๖. _____
 ☐ แม่	๑. _____ ๔. _____ ๒. _____ ๕. _____ ๓. _____ ๖. _____
☐ พี่ชาย ☐ พี่สาว	๑. _____ ๔. _____ ๒. _____ ๕. _____ ๓. _____ ๖. _____
 ☐ ตัวเรา 	๑. _____ ๔. _____ ๒. _____ ๕. _____ ๓. _____ ๖. _____
 ☐ น้องชาย น้องสาว	๑. _____ ๔. _____ ๒. _____ ๕. _____ ๓. _____ ๖. _____
บุคคลอื่น ๆ ๑. _____ ๒. _____	๑. _____ ๔. _____ ๒. _____ ๕. _____ ๓. _____ ๖. _____

P

ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

๒. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนนำข้อมูลที่แต่ละคนบันทึกไว้ในข้อ ๑ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบการทำงานตามบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวของตนเองกับครอบครัวของเพื่อนที่จับคู่กันว่า บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวแต่ละครอบครัวมีหน้าที่การทำงานเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร เพราะเหตุใดจึงเหมือนหรือต่างกัน
๓. นักเรียนวิเคราะห์ผลดีของการทำงานตามบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคนว่าเกิดผลดีอย่างไร ทั้งต่อตนเองและต่อครอบครัว และถ้าไม่ทำงานตามบทบาทหน้าที่จะเกิดผลเสียอย่างไร
๔. นักเรียนนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนคู่อื่นในกลุ่มเดียวกันหรือต่างกลุ่ม ร่วมกันสรุปเป็นความเข้าใจในเรื่อง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในบ้าน

A1

ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

๕. นักเรียนรวมกลุ่มกันกลุ่มละ ๔-๖ คน แต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะสมาชิกของครอบครัวว่าตนเองมีบทบาท หน้าที่ที่ควรปฏิบัติต่อตนเองและครอบครัวอย่างไรบ้าง มีประโยชน์อย่างไร เพื่อนำไปปฏิบัติจริงในครอบครัวของแต่ละคนตามความเหมาะสมกับบริบทของตน
๖. นักเรียนนำสิ่งที่ตนเองคาดว่าจะปฏิบัติจริงในครอบครัวของตนไปพูดคุยและถามความคิดเห็นของผู้ปกครองว่ามีความคิดเห็น ความรู้สึก และข้อเสนอแนะอย่างไรต่อบทบาทและหน้าที่ที่ตนตั้งใจจะปฏิบัติ บันทึกผลเพื่อเตรียมนำเสนอต่อเพื่อนในกลุ่มและกลุ่มอื่น ๆ

A2

ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอและอธิบายผลงานข้อเสนอบทบาทและหน้าที่ของตนแลกเปลี่ยนกันทั้งชั้นเรียน โดยมีเพื่อนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ

S

ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

๘. เมื่อรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนและครูแล้ว แต่ละคนประเมินตนเองว่าได้แสดงบทบาทและหน้าที่ของตนที่มีต่อตนเองและครอบครัวได้เหมาะสมแล้วหรือไม่ มีสิ่งใดที่ตนเองจะต้องปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้นตามบทบาท หน้าที่ที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้จริงให้ต่อเนื่องที่บ้านของตน

ประโยชน์ของการทำงานบ้าน เพื่อช่วยเหลือตนเองและครอบครัว

๑. งานบ้านเพื่อช่วยเหลือตนเอง

งานภายในบ้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันที่นักเรียนสามารถดูแลช่วยเหลือตนเองได้ เช่น การจัดเก็บของเล่น การจัดเก็บอุปกรณ์การเรียน การจัดเก็บเสื้อผ้า การจัดเก็บรองเท้า

การจัดเก็บของเล่น

การจัดเก็บอุปกรณ์การเรียน

ประโยชน์ของการทำงานบ้าน เพื่อช่วยเหลือตนเอง

การทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือตนเองมีประโยชน์ ดังนี้

๑.

สร้างนิสัยรู้จักพึ่งพาตนเองและมีระเบียบวินัย

๒.

เกิดความภาคภูมิใจเมื่อสามารถทำงานช่วยเหลือตนเองได้

๓.

ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

๒. งานบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัว

งานภายในบ้านที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาบริเวณบ้านและเครื่องใช้ในบ้านให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย รวมถึงการอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวันให้แก่สมาชิกในครอบครัว เช่น การปัด กวาด เช็ดถู การช่วยประกอบอาหาร การกรอกน้ำดื่มใส่ภาชนะ การจัดโต๊ะอาหาร การซักเสื้อผ้า การล้างภาชนะ

การปัด กวาด เช็ดถูบ้าน

การช่วยประกอบอาหาร

ประโยชน์ของการทำงานบ้าน เพื่อช่วยเหลือครอบครัว

การทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวมีประโยชน์ ดังนี้

๑. สร้างนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

๒. บ้านสะอาด เป็นระเบียบ น่าอยู่อาศัย

๓. ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง

๔. สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่สามัคคีกัน

กิจกรรมเสริมสร้างความรู้สู่สมรรถนะ

นักเรียนยกตัวอย่างการทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือตนเองและการทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่เคยทำอย่างละ ๑ ตัวอย่าง พร้อมกับเขียนชื่ออุปกรณ์และประโยชน์ของงานบ้านที่ทำ

การกวาดบ้าน

การกวาดบ้าน เป็นงานที่ทำให้พื้นบ้านสะอาด ปราศจากฝุ่นละออง และเศษผง ไม่เป็นที่อยู่อาศัยของมด หนู และแมลงต่าง ๆ

พื้นบ้านของแต่ละบ้านอาจจะแตกต่างกัน เช่น พื้นไม้ พื้นกระเบื้อง พื้นปูนซีเมนต์ขัดเรียบ พื้นปูนซีเมนต์ขัดหยาบ ซึ่งวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการทำความสะอาดพื้นบ้านแต่ละประเภทก็แตกต่างกันด้วย จึงต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้ใช้งานได้นาน ไม่ชำรุดเสียหาย

พื้นไม้

พื้นกระเบื้อง

พื้นปูนซีเมนต์ขัดเรียบ

พื้นปูนซีเมนต์ขัดหยาบ

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการกวาดบ้าน มีดังนี้

๑. ไม้กวาดดอกหญ้า

วิธีใช้

ใช้กวาดพื้นไม้ พื้นกระเบื้อง และพื้นปูนซีเมนต์ขัดเรียบ

การดูแลรักษาและจัดเก็บ

หลังการใช้งาน เคาะฝุ่นละอองหรือเศษผง ออกให้หมด จากนั้นนำไปแขวนไว้ที่ตะขุแขวน หรือเก็บไว้ในที่เหมาะสม โดยให้ด้ามไม้กวาด วางตั้งบนพื้น

๒. ไม้กวาดทางมะพร้าว

วิธีใช้

ใช้กวาดพื้นปูนซีเมนต์ขัดหยาบ

การดูแลรักษาและจัดเก็บ

หลังการใช้งาน เคาะเศษผงออกให้หมด จากนั้นนำไปแขวนไว้ที่แขวนหรือวางไว้ในที่เหมาะสม โดยให้ด้ามไม้กวาดตั้งบนพื้น

๓. ที่ตักผง

วิธีใช้

ใช้ตักฝุ่นละอองหรือเศษผงที่กวาดรวมกัน ไปทิ้งถังขยะ

การดูแลรักษาและจัดเก็บ

หลังการใช้งาน ล้างให้สะอาด คว่ำไว้ให้แห้ง จากนั้นนำมาแขวนหรือตั้งไว้ที่มุมห้อง

๔. ถังขยะ

วิธีใช้

ใช้รองรับขยะประเภทต่าง ๆ ภายในบ้าน โดยรองรับขยะด้วยถุงขยะพับกดพอดีกับถัง ถ้าเป็นขยะในครัวที่มีเศษอาหารให้มัดถุงก่อนทิ้ง

การดูแลรักษาและจัดเก็บ

เมื่อขยะเต็มถุงรองขยะในถังให้นำถุงขยะไปทิ้งในที่ที่ชุมชนจัดไว้ให้ จากนั้นล้างถังขยะให้สะอาด คว่ำให้แห้ง แล้วค่อยนำมาใช้อีกครั้ง

๕. เครื่องดูดฝุ่น

วิธีใช้

ใช้ขจัดฝุ่นละอองแทนไม้กวาด ไม้ขนไก่ ได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

การดูแลรักษาและจัดเก็บ

เช็ดทำความสะอาด ตรวจสอบอุปกรณ์ ม้วนสายไฟฟ้า ให้เรียบร้อย แล้วเก็บในพื้นที่แห้ง ไม่ชื้นและ ห่างไกลจากเด็กเล็ก

วิธีการกวาดบ้าน

การกวาดบ้านที่ถูกต้องมีวิธีการกวาดตามชนิดของพื้น ดังนี้

QR CODE
เรื่อง
วิธีการกวาดบ้าน

๑. การกวาดพื้นไม้ พื้นกระเบื้อง และพื้นปูนซีเมนต์
จัดเรียบภายในบ้าน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑

ใช้ไม้กวาดดอกหญ้ากวาดฝุ่นผง โดยเริ่มจากมุมห้อง หรือใต้โต๊ะก่อน

ขั้นตอนที่ ๒

กวาดฝุ่นผงไปในทิศทางเดียวกัน แล้วรวมให้เป็นกองเดียว ถ้าเป็นพื้นไม้ให้กวาดตามแนวยาวของไม้ โดยกวาดไปในทิศทางเดียวกัน

ขั้นตอนที่ ๓

กวาดกองฝุ่นผงใส่ในที่ตักผง แล้วนำไปทิ้งลงในถังขยะ

ปลอดภัยไว้ก่อน

สำหรับผู้ที่แพ้ฝุ่นละออง ขณะกวาดบ้าน ควรสวมหน้ากากอนามัยปิดปากและจมูก และควรกวาดเบา ๆ ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อไม่ให้ฝุ่นฟุ้งกระจายไปทั่วบริเวณ

หน้ากากอนามัย

๒. การกวาดพื้นปูนซีเมนต์ขัดหยาบภายนอกบ้าน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑

กวาดฝุ่นผงและใบไม้บนพื้นปูนซีเมนต์ขัดหยาบด้วยไม้กวาดทางมะพร้าวไปในทิศทางเดียวกัน โดยกวาดรวมฝุ่นผงให้เป็นกองเดียว

ขั้นตอนที่ ๒

ใช้ไม้กวาดทางมะพร้าวกวาดฝุ่นผงและใบไม้ที่กองรวมกันใส่ในที่ตักผงแล้วนำไปทิ้งในถังขยะ

ประโยชน์ของการกวาดบ้าน

การกวาดบ้านเป็นประจำมีประโยชน์ ดังนี้

๑.

พื้นบ้านสะอาด
เดินสบาย

๒.

ผู้อยู่อาศัยสุขภาพดี
ไม่เป็นโรคภูมิแพ้

๓.

บ้านไม่เป็นที่อยู่อาศัย
ของมด หนู และแมลง
ต่าง ๆ

วิธีทำความสะอาดด้วยเครื่องดูดฝุ่น ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑

ก่อนเริ่มต้นใช้เครื่องดูดฝุ่น ควรปิดฝุ่นที่ติดอยู่ตามเฟอร์นิเจอร์ เพื่อให้สามารถกำจัดฝุ่นบนพื้นได้ภายในครั้งเดียว

ขั้นตอนที่ ๒

ขยับเก้าอี้หรือของใช้ภายในบ้านเพื่อดูดฝุ่นได้ทั่วถึง

ขั้นตอนที่ ๓

เคลื่อนหัวดูดฝุ่นไปด้านหน้าและด้านหลังอย่างช้า ๆ ไม่ควรเร่งรีบ จะช่วยขจัดฝุ่นผงที่อยู่ระหว่างร่องพื้น หรือระหว่างเส้นใยของพรม

ขั้นตอนที่ ๔

เมื่อเห็นว่าฝุ่นเริ่มเต็มถุงหรือกล่องเก็บฝุ่น ควรเทฝุ่นทิ้ง เพื่อให้เครื่องดูดฝุ่นได้ดี

ปลอดภัยไว้ก่อน

สำหรับครอบครัวที่มีเด็กเล็ก ควรเก็บเครื่องดูดฝุ่นให้ห่างจากเด็ก ๆ เพราะอาจเกิดอันตรายจากการดูดฝุ่นได้ และไม่ควรเสียบปลั๊กของเครื่องดูดฝุ่นทิ้งไว้ โดยเฉพาะเมื่อมีเด็กอยู่ในบ้าน

การล้างอุปกรณ์เครื่องใช้ ในการรับประทานอาหาร

อุปกรณ์เครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร

จาน

ชาม

ถ้วย

แก้วน้ำ

ช้อนส้อม

ขั้นตอน การล้างอุปกรณ์เครื่องใช้ หลังการ รับประทานอาหาร

๑.

ล้างทำความสะอาด

๒.

คว่ำ

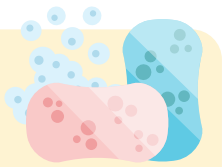
๓.

เช็ดหรือผึ่งให้แห้ง

๔.

เก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการล้างอุปกรณ์เครื่องใช้ ในการรับประทานอาหาร

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการล้างอุปกรณ์เครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร
มีดังนี้

แผ่นใยขัดพร้อมฟองน้ำ

ผ้าสะอาดสำหรับเช็ดจาน

น้ำยาล้างจาน

ถ้วยใส่น้ำยาล้างจาน

กะละมังใบใหญ่

หลังการใช้งานควรปิดฝาขวดน้ำยาล้างจานให้สนิท เพื่อป้องกันการหกเลอะเทอะ จากนั้นจึงล้างทำความสะอาดแผ่นใยขัดพร้อมฟองน้ำ ถ้วยใส่น้ำยาล้างจาน และกะละมัง แล้วคว่ำให้แห้ง สำหรับผ้าสะอาดที่ใช้เช็ดจาน ให้นำไปซักให้สะอาด ตากให้แห้ง จึงนำมาใช้งานในครั้งต่อไป

การล้างจาน ชาม ถ้วย และช้อนส้อม

วิธีการล้างจาน ชาม ถ้วย และช้อนส้อม มีขั้นตอนดังนี้

QR CODE เรื่อง ขั้นตอนการล้างจาน

๑. ใช้ช้อนกวาดเศษอาหารออกจากจาน ชาม ถ้วย ลงในถังขยะ

๒. ล้างจาน ชาม ถ้วย และช้อนส้อมในน้ำสะอาด ๑ ครั้ง

๒.

๓. ผสมน้ำยาล้างจานกับน้ำสะอาดในถ้วย กรณีที่มีถ้วยชามมาก ๆ ให้ผสมน้ำยาล้างจานลงในอ่างล้างหรือกะละมัง

๔. ใช้ฟองน้ำหรือแผ่นขัดชุบน้ำยาล้างจาน แล้วขัดถูจาน ชาม ถ้วย และช้อนส้อม ทั้งภายในและภายนอก ด้านหน้าและด้านหลัง

๔.

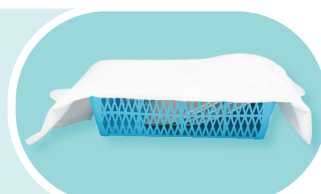
๕. ล้างจาน ชาม ถ้วย และช้อนส้อมในน้ำสะอาด ๒-๓ ครั้ง จนหมดฟองและไม่ลื่น

๖. ผึ่งหรือเช็ดจาน ชาม ถ้วย และช้อนส้อมให้แห้งด้วยผ้าสะอาด

๖.

๗. เก็บจาน ชาม ถ้วยเข้าตู้ หรือวางในตะกร้าโปร่ง มีผ้าหรือฝาปิด ช้อนส้อมเก็บในที่เก็บหรือกล่องที่มีฝาปิด

การล้างแก้วน้ำ

วิธีการล้างแก้วน้ำ มีขั้นตอนดังนี้

QR CODE เรื่อง ขั้นตอนการล้างแก้วน้ำ

๑. ล้างแก้วน้ำด้วยน้ำสะอาด ๑ ครั้ง

๒. ผสมน้ำยาล้างจานกับน้ำสะอาดในถ้วย อ่างล้างจานหรือกะละมัง

๓. ใช้ฟองน้ำชุบน้ำยาล้างจานถูภายในแก้ว ภายนอกแก้ว และขอบแก้ว

๔. ล้างแก้วในน้ำสะอาด ๒-๓ ครั้ง

๕. คั่วแก้วในที่คั่วแก้ว หรือนำไปผึ่งจนแห้ง

๖. เก็บแก้วที่แห้งแล้วไว้ในตู้หรือตะกร้าโปร่ง แล้วใช้ผ้าขาวสะอาดคลุมไว้

ประโยชน์ของการล้างอุปกรณ์เครื่องใช้ ในการรับประทานอาหารอย่างถูกวิธี

การล้างอุปกรณ์เครื่องใช้ในการรับประทานอาหารอย่างถูกวิธี
มีประโยชน์ ดังนี้

๑. อุปกรณ์เครื่องใช้ในการรับประทานอาหารสะอาด ปราศจาก
เชื้อโรค ทำให้ปลอดภัยเมื่อนำมาใช้งาน

๒. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการล้าง
ทำความสะอาด

๓. อุปกรณ์เครื่องใช้ในการรับประทานอาหารใช้งานได้นาน ไม่ชำรุด
ไม่แตกหักเสียหาย มีความสะอาด

รักษ์โลก

ขณะล้างจานไม่ควรเปิดน้ำให้ไหลทิ้งตลอดเวลา และควรรองน้ำด้วยอ่าง
หรือกะละมัง แล้วนำไปรดน้ำต้นไม้ เพื่อเป็นการประหยัดน้ำ

โครงการสัปดาห์นวัตกรรม

นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกันค้นคว้าวิธีการนำน้ำยาล้างจานมาใช้ประโยชน์อื่น
นอกเหนือจากการล้างจาน ชาม แก้วน้ำ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ
ในห้องสมุด นิตยสาร เว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต หรือสอบถามครู และผู้ปกครอง
แล้วทดลองทำดู เมื่อประสบความสำเร็จให้เผยแพร่ความรู้แก่ผู้อื่น โดยนำเสนอ
หน้าชั้นเรียนหรือจัดป้ายนิเทศ

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

G

ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

๑. นักเรียนทบทวนความรู้ความเข้าใจเรื่อง การทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือตนเอง
และครอบครัว ว่ามีงานอะไรบ้างที่ควรทำ ทำแล้วเกิดประโยชน์อย่างไร บันทึก
ข้อมูลตามแบบบันทึกที่กำหนด

แบบบันทึกข้อมูลการทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือตนเองและครอบครัว

งานบ้านที่ควรทำ	ประโยชน์ที่ได้จากการทำงานบ้าน
๑. _____	๑. _____
๒. _____	๒. _____
๓. _____	๓. _____
๔. _____	๔. _____
๕. _____	๕. _____

P

ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

๒. นักเรียนรวมกลุ่ม ๔-๖ คน ร่วมกันวิเคราะห์วิธีการทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือ
ครอบครัว ๕ งานที่กลุ่มสนใจว่า แต่ละงานใช้เครื่องมือเครื่องใช้อะไร
ในการทำงาน มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร และเมื่อทำงานเสร็จแล้วมีวิธีดูแลรักษา
เครื่องมือเครื่องใช้อย่างไร บันทึกผลการวิเคราะห์ในแบบบันทึกที่กำหนด

แบบบันทึกผลการวิเคราะห์วิธีการทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัว

งานบ้านที่ทำเพื่อ ช่วยเหลือครอบครัว	เครื่องมือเครื่องใช้ ในการทำงาน	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	วิธีดูแลรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้หลังการทำงาน
๑. _____			
๒. _____			
๓. _____			
๔. _____			
๕. _____			

๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า เพราะเหตุใดการทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวแต่ละงานจึงต้องเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ไม่เหมือนกัน และต้องปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามขั้นตอนของแต่ละงาน
๔. นักเรียนร่วมกันสรุปเป็นความรู้สำคัญเกี่ยวกับวิธีการทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวในด้านการเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการทำงานที่ถูกขั้นตอน รวมทั้งผลของการงานที่ถูกและไม่ถูกต้องตามขั้นตอน

A1 ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

๕. นักเรียนแต่ละคนวางแผนการทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวของตนใน ๑ สัปดาห์ ว่าแต่ละวันจะทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัวในเรื่องใดบ้าง อย่างน้อยวันละ ๑ งาน บันทึกการออกแบบการทำงานและการปฏิบัติจริงในแบบบันทึกที่กำหนด รวมทั้งเก็บภาพถ่ายการทำงานแต่ละครั้ง และประเมินตนเองหลังการปฏิบัติทุกครั้งจนครบ ๗ วัน

แบบบันทึกการทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ของ _____

ระหว่างวันที่ _____	เดือน _____	ถึงวันที่ _____	เดือน _____	พ.ศ. _____
วันที่/งานบ้านที่ทำเพื่อช่วยเหลือครอบครัว	เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ผลการประเมินตนเองหลังการทำงาน	
วันที่ _____ งานที่ _____				
วันที่ _____ งานที่ _____				
วันที่ _____ งานที่ _____				
วันที่ _____ งานที่ _____				
วันที่ _____ งานที่ _____				
วันที่ _____ งานที่ _____				
วันที่ _____ งานที่ _____				

แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่อการทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัวว่า ภูมิใจในตนเองหรือไม่ เพราะอะไร

A2 ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

๖. นักเรียนแต่ละคนนำเสนอบันทึกผลการทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัว และภาพถ่ายการทำงานแลกเปลี่ยนกันกับเพื่อน ๓-๔ คน หรือทั้งชั้นเรียน โดยมีเพื่อนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ

S ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

๗. เมื่อนักเรียนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนและครูแล้ว แต่ละคนสรุปว่าจะปรับปรุงการทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัวให้ดีขึ้นอย่างไร เพื่อนำไปใช้จริงที่บ้านให้ต่อเนื่องจนเป็นนิสัย

คำถามพัฒนากระบวนการคิด

- นักเรียนช่วยครอบครัวทำงานบ้านอะไรบ้าง
- ถ้าสมาชิกทุกคนในบ้านไม่ทำตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองจะเป็นอย่างไร
- สมาชิกคนใดในบ้านของนักเรียนที่มีหน้าที่ทำความสะอาดบ้าน
- งานบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวแตกต่างจากงานบ้านเพื่อช่วยเหลือตนเองอย่างไร
- บุคคลที่ช่วยเหลืองานบ้านในครอบครัวเป็นประจำ ควรได้รับการชมเชยว่าอย่างไร
- วิธีการกวาดพื้นไม้ให้สะอาดและไม่ต้องสูดดมฝุ่นละออง ควรทำอย่างไร
- การกวาดพื้นกระเบื้องแตกต่างจากการกวาดพื้นปูนซีเมนต์ขัดหยาบในเรื่องใด
- ถ้าล้างจาน ชามไม่สะอาด จะเกิดผลเสียต่อผู้นำไปใช้อย่างไร
- วิธีการล้างจานชามให้สะอาด ปราศจากกลิ่นและคราบสกปรกควรทำอย่างไร
- เพราะเหตุใดจึงไม่ควรล้างแก้วน้ำร่วมกับจาน ชามใส่อาหาร

บทบาทและหน้าที่ ของสมาชิกในบ้าน

สมาชิกในบ้านแต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกัน ถ้าทุกคนในบ้านทำตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง บ้านจะน่าอยู่ และทุกคนในบ้านจะมีความสุข

ประโยชน์ของการทำงานบ้าน เพื่อช่วยเหลือตนเอง และครอบครัว

การรู้จักช่วยเหลือตนเองสำหรับงานส่วนตัวในชีวิตประจำวันทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และยังช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

งานบ้าน

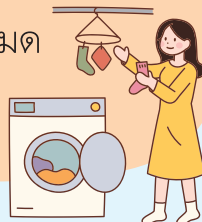
การล้างอุปกรณ์เครื่องใช้ ในการรับประทานอาหาร

อุปกรณ์เครื่องใช้ในการรับประทานอาหารควรล้างให้สะอาด ปราศจากสิ่งสกปรกก่อนนำมาใช้

การกวาดบ้าน

งานที่ทำให้พื้นบ้านสะอาด ปราศจากฝุ่นละอองและเศษผง ไม่เป็นที่อยู่อาศัยของมด หนู และแมลงต่าง ๆ

หน่วยการเรียนรู้ที่

๒

เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- บอกวิธีการและประโยชน์การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเองและครอบครัว (ง ๑.๑ ป.๒/๑)
- ทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเองและครอบครัวอย่างปลอดภัย (ง ๑.๑ ป.๒/๓)

ตัวชี้วัดปลายทาง

- ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการทำงานอย่างเหมาะสมกับงานและประหยัด (ง ๑.๑ ป.๒/๒)

แผนผังสาระการเรียนรู้

เสื้อผ้าและ เครื่องแต่งกาย

การจัดวาง การเก็บเสื้อผ้าและรองเท้า

- ▶ การจัดวาง การเก็บเสื้อผ้า
- ▶ การจัดวาง การเก็บรองเท้า
- ▶ ประโยชน์ของการจัดวาง การเก็บเสื้อผ้าและรองเท้าอย่างถูกวิธี

สาระสำคัญ

๑. การแต่งตัวไปโรงเรียนด้วยชุดนักเรียนตามระเบียบของโรงเรียนด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ดีที่นักเรียนทุกคนควรปฏิบัติ เพราะเป็นการแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ทำให้ผู้พบเห็นชื่นชมในการแต่งตัวถูกระเบียบ
๒. เสื้อผ้าที่เราสวมใส่อยู่เป็นประจำควรดูแลในขณะสวมใส่ เพื่อรักษาสภาพของเสื้อผ้าให้สะอาด เรียบร้อย
๓. การจัดวาง การเก็บเสื้อผ้าและรองเท้าให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้สะดวกต่อการหยิบใช้งานและช่วยยืดอายุการใช้งานได้นานขึ้น ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่าย